

Sivistystoimi

Toimialan vastuhenkilö: Kasvatusjohtaja Pekka Kares

Toimialan tehtäväkaavio

Toimialan päätehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Sivistystoimeen kuuluvat varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja elämänlaadun vastuualueet. Toimialan tehtävänä on tuottaa kasvatus-, opetus- ja koulutus- ja vapaa-ajan palveluita elinikäisen oppimisen ja kehittymisen tukemiseksi. Pää tavoitteena on toimivan ja taloudellisen peruspalveluverkoston avulla edistää ja vahvistaa kuntalaisten elämänhallintaa. Tavoitteen toteuttamisessa huomioidaan uudet tuottavuutta parantavat innovaatiot ja hyödynnetään laajan kolmannen sektorin mahdollisuudet. Keskeisintä on kuntalaisten omaehtoisen toiminnan aktivointi osallisuutta ja yhteisöllisyyttä hyödyntäen.

Toimialan katsaus vuoteen 2024

Sivistyspalveluiden osalta toiminnalliset tavoitteet saavutettiin pääosin. Varhaiskasvatuspalveluiden tarve jatkoi kasvua, josta aiheutui ennakoimaton palvelutarpeen ja kustannusten lisääntyminen. Kaikilla vastuualueilla toteutettiin merkittävää strategian mukaista palveluiden kehittämistä osaltaan myös ulkopuolisen hankerahoituksen turvin. Mouhijärven yhteiskoulun rakennushanke valmistui ja Taitotalon sekä Pehulan rakennushankkeet käynnistyivät.

Arvio tulevasta kehityksestä

Käytettävissä oleva taloudellinen resurssi vaatii palveluiden laadun kriittistä tarkastelua vuodelle 2025. Samalla on jo varauduttava puuttumaan Sastamalan laajaan ja hajanaiseen palveluverkkoon. Sivistyksen palveluverkkoselvitys laaditaan vuoden 2025 aikana niin, että sen linjaukset on käytössä laadittaessa talousarviota vuodelle 2026 ja siitä eteenpäin.

Oppimisen tuki uudistuu kaikilla kouluasteilla 1.8.2025 alkaen. Oppimisen tuen uudistuksen valtakunnallisena tavoitteena on yhtenäistää tuen järjestäminen esiopetuksesta toiselle asteella. Opetussuunnitelmien perusteissa määrätään, miten muutosta koskeva lainsäädäntö toteutetaan esiopetuksen, koulujen ja oppilaitosten arjessa 1.8.2025 alkaen. Uusi laki sisältää sitovia mitoituksia ja tuntikehysvaatimuksia esi- ja perusopetuksessa. Lukiokoulutuksessa oppimisen tuki laajentaa opiskelijoiden oikeutta tukiopetukseen ja erityisopetukseen.

Oppimisen tuen muutokset tulevat vaatimaan lisäresurssointia 1.8.2025 alkaen, jota ei vuoden 2025 talousarviossa eikä käyttösuunnitelmassa ole huomioitu. Resurssillisuus on merkittävin esi- ja perusopetuksessa. Resurssillisäyksiä

huomioidaan valtionosuuksien perusosassa. Rahoitusta ei ole kuitenkaan suoraan kohdennettu eri koulumuotoihin eikä uudistukseen ole tulossa muuta lisärahoitusta tai erityisavustuksia.

Tuloarviot ja määrärahat

<i>Sivistystoimi</i>	TP2023	TA2024	TA2024 muutokset	Muutettu TA2024	Toteuma 2024	Poikkeama lopulliseen	Tot. % 2024
Nettositova (1000 €) Sitovuustaso: toimintakate, netto*							
Toimintatuotot (+)	4 862	3 481		3 481	4 270	789	122,7 %
Valmistus omaan käyttöön (+)					0	0	0,0 %
Toimintakulut (-)	-54 334	-53 711	- 400	-54 111	-54 652	- 541	101,0 %
Toimintakate, netto* (+/-)	-49 472	-50 230	- 400	-50 630	-50 382	248	99,5 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	- 285	- 359		- 359	- 330	29	91,9 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-49 757	-50 589	- 400	-50 989	-50 712	277	99,5 %

Varhaiskasvatus

Toimielin: Sivistyslautakunta

Vastuualueen vastuhenkilö: Varhaiskasvatusjohtaja Jarmo Korhonen

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tarjota laadukasta opetusta, hoitoa ja kasvatusta varhaiskasvatuskäisille lapsille. Varhaiskasvatus tarjoaa myös perusopetuslain (628/1998) mukaista esiopetusta esiopetusikäisille lapsille. Varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikka järjestetään kaikille halukkaille varhaiskasvatus- ja perusopetuslain mukaan. Varhaiskasvatus ja esiopetus perustuvat yhteistoimintaan lasten vanhempien kanssa ja osallisuutta vahvistetaan uuden Varhaiskasvatuslain (540/2018) ja esiopetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Varhaiskasvatus vastaa lasten kotihoito- ja yksityishoidon tuesta, yksityisen palvelutuotannon palvelusetelipäätöksistä sekä toiminnan valvonnasta sääntökirjan mukaan sekä muille kunnille myytävistä ja muilta kunnilta ostettavista varhaiskasvatuspalveluista.

Varhaiskasvatus toteuttaa vuosina 2021-2024 valtakunnallista kaksivuotista esiopetuskokeilua kahdessa esiopetusyksikössä.

Sastamalan varhaiskasvatussuunnitelma on johdettu valtakunnallisista varhaiskasvatussuunnitelman perusteista. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on juridisesti velvoittava asiakirja ja se toimii henkilöstön yhteisenä työvälineenä ja linjaa varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan. Asiakirja varmistaa toiminnan yhtenäisyyden ja lasten ja heidän perheidensä tasavertaisuuden.

Vuoden 2024 alkaessa varhaiskasvatuksen palveluverkko muodostuu 13 kunnallisesta päiväkodista, 10 koulujen yhteydessä toimivasta esiopetusryhmästä, kahdesta ryhmäperhepäiväkodista ja 22 ohjatussa perhepäivähoidossa työskentelevästä perhepäivähoitajasta. Lisäksi Sastamalassa on kaksi yksityistä päiväkotia ja yksittäisiä yksityisiä perhepäivähoitajia. Yksityinen palvelu on kunnallista palvelua täydentävää palvelua ja se lisää asiakkaille valinnan vaihtoehtoja. Yksityisten päiväkotien palveluissa käytetään palveluseteliä.

Varhaiskasvatuksen palveluiden ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan laatu varmistetaan panostamalla henkilöstön kouluttautumiseen, osallistumalla valtakunnalliseen kehittämistyöhön sekä työtä tukeviin verkostoihin. Tukea tarvitsevien lasten mahdollisuutta osallistua ja oppia toisten kanssa tuetaan yksiköissä viiden varhaiskasvatuksen erityisopettajan avulla kolmiportaisen tuen käytänteillä. Lisäksi varhaiskasvatus- ja esiopetusikäisten tuen tarpeeseen vastataan yhteistyössä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Varhaiskasvatus on osa perhepalveluverkostoa. Henkilöstön työhyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitämiseen kiinnitetään huomiota.

Vastuualueen toiminnan ja talouden olennaiset muutokset vuonna 2024

Vuosi 2024 sujui vastuualueen toiminnassa pääosin suunnitellusti. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste jatkoi kasvuaan, jonka vuoksi Harjukadun ryhmäperhepäiväkodin toimintaa ei päätetty suunnitellusti 31.7.2024. Mouhijärven yhteiskoulun esiopetus luopui väistötiloista vuoden 2024 lopulla ja siirtyi takaisin koulun tiloihin.

Osallistumisasteen kasvusta johtuen varhaiskasvatukseen haettiin lisämääräraha vuoden aikana kattamaan henkilöstökustannuksia. Myös tietohallintokulujen sekä ruoka- ja puhtauspalveluiden kustannukset kasvoivat edellisestä vuodesta. Syksyn aikana toteutettiin talouden sopeuttamistoimenpiteitä. Toimintaan kohdistuvaa henkilöstöresurssia tiukennettiin, huomioiden kuitenkin lakisääteinen mitoitus ja mm. koulutuksiin osallistumista rajoitettiin sijaiskustannusten minimoimiseksi. Yksityisen hoidon tukeen varattu määräraha alitti talousarvion.

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunkistrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Hyvinvoivat työyhteisöt	Työyhteisöille tarjotaan tukea mielen hyvinvoinnin asioissa Yksiköissä käynnistetään Hyvän mielen työpaikka -teeman mukainen kehittämistyö	Esihenkilöiden ja henkilöstön kouluttaminen teemasta toteutuu (toteutuu/ei toteudu) Henkilöstön mentorointitoiminta ja mentorointiryhmät ovat käynnistyneet (toteutuu/ei toteudu)	Hyvän mielen työpaikka -teema mukana esihenkilöiden kokouksissa. Varhaiskasvatusjohtaja ja työhyvinvointikoordinaattori pitivät keväällä esihenkilökierroksen yksiköissä, joissa Hyvän mielen työpaikan teemat ovat olleet keskeisesti mukana. Henkilöstön mentorointiryhmät toteutuvat säännöllisesti eri ammattiryhmille.	Toteutunut
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	Toiminnan laadullisen arvioinnin kehittäminen	Varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssi otetaan käyttöön	Laadunarviointijärjestelmä Valssi otetaan käyttöön ja liitetään osaksi arvioinnin kokonaisuuteen (toteutuu / ei toteudu)	Laadun arviointijärjestelmä Valssi on otettu käyttöön. Samalla laadun arvioinnin kokonaisuus on päivitetty ja Valssi on liitetty mukaan kokonaisarviointiin	Toteutunut
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	Kestävä kehityksen mukaisen toiminnan edistäminen kasvatustyössä ja toiminnassa	Varhaiskasvatuksen kestävän kehityksen suunnitelma päivitetään	Varhaiskasvatuksen kestävän kehityksen suunnitelma on päivitetty (toteutuu / ei toteudu)	Kestävän kehityksen suunnitelma on päivitetty työryhmän toimesta syyskaudella 2024	Toteutunut

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
0-7v ikäluokka 31.12.	1 213	1 152	1 170	1130
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, ostopalveluiden piirissä, palvelusetelillä ja esiopetuksessa.	869	853	810	802
Esiopetusikäisten ikäluokka (+ 2-vuotinen esiopetus)	212 (+38 2v-eo)	202	183	190
Lasten kotihoidontuen piirissä + osittainen hoitoraha	149 + 78	116 + 67	120 + 65	105 + 73
Yksityisen hoidon tuen piirissä olevien määrä ja palvelusetelien määrä	128	128	125	124

Tuloarviot ja määrärahat

Varhaiskasvatus	TP2023	TA2024	TA2024	Muutettu	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
Nettositova (1000 €)			muutokset	TA2024	2024	lopulliseen	2024
Sitovuustaso: toimintakate, netto*							
Toimintatuotot (+)	1 061	806		806	906	100	112,4 %
Valmistus omaan käyttöön (+)					0	0	0,0 %
Toimintakulut (-)	-15 067	-15 176	- 350	-15 526	-15 480	46	99,7 %
Toimintakate, netto* (+/-)	-14 006	-14 370	- 350	-14 720	-14 574	146	99,0 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-18	-18		-18	-17	1	94,4 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-14 025	-14 387	- 350	-14 737	-14 591	147	99,0 %

Lisätiedot

Toteutumatietojen vaikutus vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaan

Yksityisen hoidon tuen määrärahoja pystytään arvioimaan pienemmäksi ko. taloussuunnitelman aikana. Varhaiskasvatuksen osallistumisastetta seurataan aktiivisesti ja siinä tapahtuvat muutokset voivat heilauttaa myös taloussuunnittelua lyhyellä aikavälillä tarkasteltuna. Lasten tuen resurssoinnissa vastuualueella henkilöstöresurssia tulee todennäköisesti taloussuunnitelmakauden aikana lisätä. Sijaiskustannusten määräraha on budjetoitu vahvemmin vuodelle 2025.

Perusopetus

Toimielin: Sivistyslautakunta

Vastuualueen vastuuhenkilö: Opetuspäällikkö Kati Heikkilä

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Perusopetuksen vastuualueen tehtävä on perusopetuslain mukaisen opetuksen järjestäminen oppivelvollisuusikäisille Sastamalassa asuville lapsille ja nuorille. Perusopetuksella on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa oppilaille jatko-opintokelpoisuuden. Opetus järjestetään valtakunnallisten opetussuunnitelmien perusteiden sekä paikallisen opetussuunnitelman mukaisesti.

Opiskeluhuollon palveluista koulukuraattoripalvelut, koulupsykologipalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut tuottaa Pirkanmaan hyvinvointialue. Monialainen yhteistyö toteutuu osana perhepalveluverkoston toimintaa. Perusopetus tuottaa hyvinvointialueelle kehitysvammaisten lasten erityishuoltona toteutuvan loma-ajanhoidon ja aamu- ja iltapäivähoidon. Lisäksi perusopetus toteuttaa koululaisten kesätoiminnan 1.-2.-luokkalaisille hoitoa tarvitseville lapsille.

Perusopetusta annetaan Sastamalassa vuoden 2024 alkaessa 14 koulussa, joista 11 on alakouluja, kaksi yläkouluja ja yksi yhtenäiskoulu (vl 1–9). Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään 11 koululla. Varhaiskasvatus vastaa esiopetuksesta. Esiopetuksen ja esiopetusta täydentävän päivähoidon järjestämisessä sekä esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheessa tehdään tiivistä yhteistyötä. Erityisopetusta järjestetään osa-aikaisena erityisopetuksena ja pienryhmäopetuksena. Sastamalan perusopetuksessa järjestetään joustavaa perusopetusta (JOPO) 7.–9. luokan oppilaille, joiden oppivelvollisuuden suorittaminen on vaarassa esimerkiksi heikon opiskelumotivaation tai runsaiden poissaolojen vuoksi. Vaativan erityisen tuen tukiluokat (alakoulun ja yläkoulun luokat) vastaavat tuen tarpeeseen niiden oppilaiden kohdalla, jotka eivät edes vahvoin tukitoimenpitein muuten selviydy koulussa ja jotka tarvitsevat monipuolista tukea.

Laadukkaat ja ajantasaiset perusopetuksen palvelut turvataan huolehtimalla henkilöstön täydennyskoulutuksesta, olemalla mukana valtakunnallisessa kehittämistyössä ja turvaamalla hyvät oppimisympäristöt. Tuen järjestämisellä ja oppilashuollolla vahvistetaan kaikkien oppilaiden mahdollisuutta oppia.

Vuoden 2024 opetuksen kehittämisen painopisteitä ovat mm. koululäsnäolon tukeminen, lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn tukeminen, lukutaidon vahvistaminen sekä tieto- ja viestintäteknologian opetuskäytön kehittäminen. Monipuolisella kerhotoiminnalla tuetaan oppilaiden harrastusmahdollisuuksia.

Vastuualueen toiminnan ja talouden olennaiset muutokset vuonna 2024

Vuosi 2024 toteutui perusopetuksessa hyvin suunnitelmien mukaisesti. Marttilassa järjestettiin valmistavaa opetusta yhdelle alakoulun ja yhdelle yläkoulun ryhmälle. Muistolassa aloitti syksyllä 2024 uusi pidennetyin oppivelvollisuuden ryhmä. Yläkoulujen opetukseen tehtiin lakisääteinen B1-kielen yhden vuosiviikon lisäys. Henkilöstökulut ylittivät talousarvioon varatun (mm. sijaiskulut ylittyivät). Talousarvion ylityspaineeseen reagoitiin karsimalla kuluja mm. hankinnoista, koulutuskuluista ja palvelujenostoista vaarantamatta kuitenkaan opetussuunnitelman toteutumista ja turvallisuutta. Tuottoja oli lopulta arvioitua enemmän (mm. kotikuntakorvaus) ja näin ollen perusopetus alitti talousarvion.

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunkistrategias ta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Hyvinvoivat työyhteisöt ja koulut	<p>Perusopetuksen työyhteisöt saavat tukea työntekijöiden mielen hyvinvoinnin edistämiseen.</p> <p>Koulut ovat mukana Hyvän mielen työpaikka - kehittämisessä.</p> <p>Oppilaiden koululäsnäolon tukemisen toimintamallit ovat jalkautuneen jokaisen koulun arkeen.</p>	<p>Esihenkilöt ovat saaneet koulutusta ja tukea mielen hyvinvoinnin johtamiseen liittyvissä asioissa. Toteutuu/ei toteudu</p> <p>Jokainen koulu on mukana Hyvän mielen työpaikka - kehittämisessä (tilanearvion tekeminen, toimintasuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen). Toteutuu/ei toteudu</p> <p>Kehitetään mentorointimallia työhyvinvoinnin tueksi ja ammatillisen osaamisen kehittämiseksi. Mentorointiryhmät ovat toteutuneet /eivät toteutuneet</p> <p>Koululäsnäolon toimintamallit on jalkautettu osaksi jokaisen koulun arkea (ennaltaehkäisevät toimet, Wilma-robotti, puuttumisen toimintamallit käytössä) Toteutuu/ei toteudu</p>	<p>Esihenkilöitä on osallistunut mm. esihenkilösparraukseen työhyvinvoinnin teemasta. Opetuspäällikkö ja työhyvinvointikoordinaattori ovat käyneet kaikkien esihenkilöiden kanssa keskustelut yksikön työhyvinvointiin liittyen ja tarvittavia toimia on suunniteltu yhdessä.</p> <p>Koulut ovat mukana Hyvän mielen työpaikka-kehittämisessä. Teema on säännöllisesti esillä henkilöstökokouksissa.</p> <p>Mentorointitoiminta on käynnistynyt. Uusille työntekijöille on tarjottu mahdollisuutta mentorointiin. Myös muilla työntekijöillä on mahdollisuus osallistua. Toiminnasta on saatu hyviä tuloksia.</p> <p>Koululäsnäoloa tukevat toimintamallit on jalkautettu osaksi jokaisen koulun arkea (ennaltaehkäisevät toimet, poissaolojen seuranta, puuttumisen toimintamallit). Kunnan tasolla poissaolotietoja kootaan ja seurataan osana opiskeluhuoltotyötä.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>✓</p>
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Oppilaiden terveellisten elämäntapojen edistäminen ja fyysisen toimintakyvyn kehittäminen.	<p>Kaikki perusopetuksen koulut toimivat Liikkuva koulu -periaatteiden mukaisesti.</p> <p>Kouluilla tehostetaan MOVE-mittausten (kansallinen nuoren fyysisen toimintakyvyn mittausta- ja</p>	<p>Jokaisella koululla on Liikkuva koulu - vastaava ja yhteinen suunnitelma koulupäivän liikunnallistamiseksi. Suunnitelma on toteutunut lukuvuoden aikana. Toteutunut/ei toteutunut</p> <p>MOVE-mittaukset on toteutettu yhteistyössä</p>	<p>Jokaisella koululla on liikkuva koulu-vastaava. Koulut liikunnallistavat koulupäiviä aktiivisesti ja suunnitelmallisesti.</p> <p>MOVE-mittaukset on toteutettu yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa. MOVE-mittausten pohjalta on suunniteltu opetusta ja ohjattu oppilaita. Monialaista yhteistyötä ohjaamisessa on</p>	<p>Toteutunut</p> <p>✓</p>

		<p>palautejärjestelmä) hyödyntämistä opetuksen ja oppilaiden ohjaamisen välineenä yhteistyössä liikuntapalveluiden ja opiskeluhoillon toimijoiden kanssa. Oppilaita ohjataan myös liikuntapalveluiden koulu-pt-palveluun.</p>	<p>liikuntapalveluiden kanssa. MOVE-mittausten pohjalta on suunniteltu opetusta ja ohjattu oppilaita. Toteutunut/ei toteutunut</p>	<p>tiivistetty (kouluterveydenhoitajat, koulu-pt-palvelu). Toiminnalla on saatu vaikuttavia tuloksia.</p>	
<p>Osaamista tulevaisuuden tekijöille</p>	<p>Kestävä kehityksen edistäminen kouluissa</p>	<p>Kestävän kehityksen teemoja huomioidaan opetuksessa ja opetuksen järjestämisessä.</p> <p>Kestävä kehitys näkyy koulujen arjessa pedagogiikassa, valinnoissa, oppilaiden osallisuudessa ja esim. erilaisissa teemapäivissä.</p>	<p>Kestävän kehityksen teemat on nostettu lukuvuosisuunnitelun lv. 2024-25 suunnitelmiin. Toteutunut/ei toteutunut</p> <p>Opettajille ja johtajille on järjestetty teemasta koulutusta ja ohjausta. Toteutunut/ei toteutunut</p> <p>Oppilaita on osallistettu kestävä kehityksen teemojen käsittelyyn (osallisuuden toimintamallien mukaisesti) Toteutunut/ ei toteutunut.</p>	<p>Koulut huomioivat kestävä kehityksen teemoja opetuksessa ja muussa koulun toiminnassa. On järjestetty esimerkiksi teemapäiviä ja monialaisia opetuskokonaisuuksia sekä huomioitu kestävä kehitystä koulun arjen toimissa (esim. kierrätys).</p> <p>Laajempaa koulutusta teemasta ei ole pystytty järjestämään (koulutus- ja sijauskustannusten rajaaminen, aikataulut). Teemaan on paljon valmista materiaalia saatavilla.</p> <p>Oppilaat ovat osallistuneet teeman käsittelyyn kouluilla.</p> <p>Kestävän kehityksen teemaa on pidettävä jatkossakin monipuolisesti esillä koulujen arjessa ja opetuksessa opetussuunnitelman mukaisesti.</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p></p>

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Sastamalan oppilaskohtaiset kustannukset (ilman sairaalaopetusta ja vammaisopetusta)	10 220	10 968	10 000	11 193
Oppilasmäärä vl 1-6 (20.9.)	1 491	1 448	1 398	1414
Oppilasmäärä vl 7-9 (20.9.)	816	792	776	809
Oppilasmäärä perusopetus yht.	2 307	2 240	2 174	2 223
Opetusryhmien keskipöytävl 1-6	14,43	14	14	14,4
Opetusryhmien keskipöytävl 7-9	15,05	15	15	16,1

Tuloarviot ja määrärahat

Perusopetus Nettositova (1000 €)	TP2023	TA2024	TA2024 muutokset	Muutettu TA2024	Toteuma 2024	Poikkeama lopulliseen	Tot. % 2024
Sitovuustaso: toimintakate, netto*							
Toimintatuotot (+)	2 354	1 374		1 374	1 824	450	132,8 %
Valmistus omaan käyttöön (+)					0	0	0,0 %
Toimintakulut (-)	-27 862	-27 383		-27 383	-27 650	- 267	101,0 %
Toimintakate, netto* (+/-)	-25 508	-26 009		-26 009	-25 826	183	99,3 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-23	- 111		- 111	-55	56	49,5 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-25 531	-26 120		-26 120	-25 881	239	99,1 %

Lisätiedot

Toteutumatietojen vaikutus vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaan

Vuoden 2025 talousarvioon tehtiin tuntijako- ja tuntikehysleikkauksia. Näiden vaikutus toteutuu syyslukukauden 2025 osalta. Sijaiskulujen vuoden 2024 toteuma ennustaa ylitystä myös vuonna 2025, jos sijaistarve jatkuu samantasoisena. Jos kaikkia säästötoimia ei voida toteuttaa oppilasmäärän muutosten vuoksi (esim. yhdysluokkien jakaminen), vuoden 2025 henkilöstökulut tulevat ylittymään. Talousarvion laadinnan yhteydessä ei huomioitu valmistelussa olevaa perusopetuslain muutosta. Lakimuutos hyväksyttiin vuoden vaihteessa ja se tulee voimaan 1.8.2025. Tuen uudistuksen opetusryhmien mitoittamiseen ja opetuksen laatuun liittyvät säädökset tulevat lisäämään perusopetuksen henkilöstökuluja. Nämä kulut tulevat olemaan ylitys perusopetuksen talousarvioon ja vaativat mahdollisesti lisämäärärahaesitystä.

Lukiokoulutus

Toimielin: Sivistyslautakunta

Vastuualueen vastuuhenkilö: Rehtori Leeni Kirvesmäki

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Lukiokoulutus jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen ja riittävien valmiuksien antaminen jatko-opintoihin ja työelämään. Sastamalan lukiokoulutus tarjoaa monimuotoisia lukio-opintoja nuorille. Lisäksi Vammalan lukio tarjoaa lukio-opintoja ammatillisessa koulutuksessa oleville kahden tai kolmen tutkinnon suorittajille. Myös Vammalan lukion perusvaltionosuudella rahoitettavat lentopallon ja shakin valmennuslinjat ovat osa opiskelumahdollisuuksien laaja-alaisuutta. Lukiokoulutuksessa edistetään kaikkien urheilijoiden tavoitteellisen urheilu-uran ja lukio-opintojen yhdistämistä erityisellä opintosuunnitelmalla.

Vammalan lukio on laadukas yleislukio, jonka tavoitteena on taata opiskelijoilleen hyvät lähtökohdat jatko-opintoihin ja työelämään. Laadukkaana opetuksen lisäksi toiminnassa kiinnitetään huomiota tulevaisuuden työelämässä vaadittuihin itsenäisen ja ryhmässä työskentelyn taitoihin. Kansainvälinen toiminta on suunnitelmallista, aktiivista ja jatkuvaa. Lukiokoulutuksessa tehdään aktiivista yhteistyötä korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa.

Vammalan lukio tarjoaa niin laajat opiskelumahdollisuudet, ettei opiskelijan tarvitse hakeutua suurempien kaupunkien lukioihin. Kaikki valtakunnalliset pakolliset ja syventävät lukiokurssit tai valtakunnalliset pakolliset ja valinnaiset opintojaksot tarjotaan lähiopetuksena opiskelijoille vuosittain tai ainakin kerran lukio-opintojen aikana. Vammalan lukion toiminnassa korostuu kansainvälisyys.

Laadukkaat ja ajantasaiset lukiokoulutuksen palvelut turvataan huolehtimalla henkilöstön täydennyskoulutuksesta, seuraamalla valtakunnallista kehittämistyötä ja turvaamalla hyvät oppimisympäristöt sekä riittävän laaja opetustarjonta.

Vastuualueen toiminnan ja talouden olennaiset muutokset vuonna 2024

Toimintavuosi 2024 toteutui lukiokoulutuksessa suunnitelman mukaisesti. Syksyllä 2024 opiskelijamäärä hiukan nousi edellisvuoteen verrattuna, mutta tämä ei aiheuttanut merkittäviä lisäkustannuksia.

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunkistrategiasta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Hyvinvoiva työyhteisö	Sosiaalisen ja psyykkisen turvallisuuden vahvistaminen lukioyhteisössä: Opiskelijoille ja henkilöstölle laaditaan perehdytysmateriaali hyvinvoivan yhteisön rakentamiseen. Henkilöstö perehdytetään psyykkisen ja sosiaalisen turvallisuuden vahvistamiseen.	Opettajien koulutukset toteutuneet. Opiskelijoiden perehdytystilaisuudet toteutuneet.	Opettajille on järjestetty hyvinvointia edistävän pedagogiikan koulutusta. Opiskelijoille on järjestetty sosiaalista ja psykologista turvallisuutta vahvistavia, toiminnallisia työpajoja.	Toteutunut

<p>Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen</p>	<p>Terveellisen elämäntavan edistäminen</p>	<p>Vahvistetaan koko lukioyhteisön hyvinvointiosaamista. Keskitytään tietotyön vaatimiin hyvinvoinnin haasteisiin, palautumiseen ja fyysisen aktiivisuuden lisäämiseen.</p> <p>Perehdytetään koko lukioyhteisö palautumiseen hyvinvointitaitoja ja pilotoidaan palautumisen ohjausta.</p> <p>Valmistellaan istumisen vähentämistä ja fyysistä aktiivisuutta lisäävä toimintamalli.</p>	<p>Hyvinvoinnin vuosikello on valmis ja otettu käyttöön.</p> <p>Palautumiskeinoja on pilotoitu.</p> <p>Toimintamalliin on kirjattu yhteiset käytännöt.</p>	<p>Opiskelijoille on järjestetty palautumistaitoja edistäviä toiminnallisia työpajoja. Ryhmänohjauksen ja opinto-ohjauksen yhteistyönä on valmisteltu hyvinvoinnin vuosikello, jonka perusteella hyvinvointitaitoja on vahvistettu ryhmänohjaustunneilla.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>✓</p>
<p>Osaamista tulevaisuuden tekijöille</p>	<p>Ilmastotietoisen ajattelutavan edistäminen</p>	<p>Lisätään kestäväan kehitykseen liittyvää osaamista.</p> <p>Lukiolaisille järjestetään kestäväan kehitykseen liittyviä teemaviikkoja ja tapahtumia.</p>	<p>Teemaviikko on toteutunut.</p> <p>Itämeri-päivän ruokahaasteeseen on osallistuttu.</p>	<p>Lukio on osallistunut Itämeri-päivän ruokahaasteeseen.</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p>□</p>
<p>Osaamista tulevaisuuden tekijöille</p>	<p>Laadunhallinnan vahvistaminen</p>	<p>Osana verkostohankkeen toimintaa laaditaan Vammalan lukion laadunhallintamalli, joka tekee näkyväksi lukiossa tehtävän julkisten palveluiden laadunhallintatyön.</p>	<p>Laadunhallintamalli on tehty.</p> <p>Laatua kuvaavat tunnusluvut ja mittarit on otettu käyttöön.</p>	<p>Laadunhallintamalli on tehty. Lukion toimintaa on arvioitu sen mukaisesti ja toimintaa kehitetään laadunhallintamallin mukaisesti.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>✓</p>

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Opiskelijat, nuorten lukiokoulutus	289	267	280	277
Opiskelijat, ammatilukio	7	7	10	8
Opetusryhmien keskikoko	-	-	24	22,8
Kevään ylioppilastutkinnon yleisarvosana	-	-	4,25	4,40
Kustannukset e / opiskelija (ilman ammatilukiolaisia)	8 390	9 440	9 500	9280

Tuloarviot ja määrärahat

<i>Lukiokoulutus</i> Nettositova (1000 €) Sitovuustaso: toimintakate, netto*	TP2023	TA2024	TA2024 muutokset	Muutettu TA2024	Toteuma 2024	Poikkeama lopulliseen	Tot. % 2024
Toimintatuotot (+)	332	526		526	402	- 124	76,4 %
Valmistus omaan käyttöön (+)					0	0	0,0 %
Toimintakulut (-)	-2 903	-3 173		-3 173	-3 065	108	96,6 %
Toimintakate, netto* (+/-)	-2 571	-2 647		-2 647	-2 663	-16	100,6 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	-21	-22		-22	-24	-2	109,1 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-2 592	-2 669		-2 669	-2 687	-18	100,7 %

Lisätiedot

Toteutumätietojen vaikutus vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaan

Lukiossa järjestettävää oppimisen tukea koskeva lakimuutos tulee voimaan 1.8.2025. Oppimisen tuen vaikutukset henkilöstökuluihin eivät olleet tiedossa talousarvion suunnitteluvaiheessa, ja lakimuutokset tulevat lisäämään lukiokoulutuksen henkilöstökuluja. Tämä tullaan huomioimaan valtionosuuksissa 1.8.2025 alkaen. Ylioppilaskokeiden korjaamisesta maksetut palkkiot muuttuvat 1.8.2025 alkaen. Tämä tulee vaikuttamaan henkilöstökuluihin.

Lukiokoulutuksen syksyn opiskelijamäärä vahvistuu paikallisesti vasta kesäkuussa. Tämä saattaa vaikuttaa kustannuksiin.

Elämänlaatu

Toimielin: Sivistyslautakunta

Vastuualueen vastuuhenkilö: Kasvatusjohtaja Pekka Kares

Vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Elämänlaadun vastuualueen tehtävänä on järjestää ja mahdollistaa kuntalaisille vapaa-aikapalveluita, jotka luovat pohjaa henkiseen, fyysiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin sekä tukevat kasvua, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Toiminta ulottuu kaikkiin ikä- ja väestöryhmiin. Lasten ja nuorten palveluiden osalta vastuualueen toiminta on keskeinen osa perhepalveluverkostoa.

Sastamalan musiikkiopisto tuottaa laadukkaita musiikinopetuspalveluja fokuksen ollessa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaisessa opetuksessa. Sastamalan Opisto tuottaa laadukkaita vapaan sivistystyön palveluita tarjoten kuntalaisille monipuolisia mahdollisuuksia vapaa-ajanviettoon ja elinikäiseen oppimiseen.

Kirjasto- ja tietopalveluja tarjotaan kirjastolain (1492/2016) 6 §:n mukaan: tarjotaan pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpidetään monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistetään lukemista, kirjallisuutta ja yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua, tarjotaan tietopalvelua ja ohjausta tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon sekä tarjotaan tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan.

Liikunta- ja nuorisopalveluiden tehtävänä on liikuntalaisissa (390/2015) määriteltyjen tehtävien toteuttaminen paikallisella tasolla (liikuntalaki 1.6.2015/390) ja tuottaa monipuolista ennaltaehkäisevää toimintaa ja kasvatuksellisia palveluita lapsille ja nuorille huomioiden heidän kehitysasteensa. Painopistealueena ovat liikuntapaikkojen hoito- ja kunnossapito sekä rakentaminen, terveystoimintatoiminnan ja liikuntaneuvolatoiminnan toteuttaminen, ohjatun liikuntatoiminnan järjestäminen (lapset, nuoret, aikuiset, ikäihmiset), soveltavan liikuntatoiminnan järjestäminen (lapset ja ikäihmiset), järjestöyhteistyön toteuttaminen (seuraparlamenttitoiminta) ja urheiluseurojen tukeminen (toiminta- ja kohdeavustukset), liikuntatilavarauksista vastaaminen sekä monialaisen hyvinvoinnin toteuttaminen Sastamalassa. Nuorisotyössä toiminnan painopiste on 9-19-vuotiaiden palveluissa. Nuorisopalveluiden toiminta-alueita ovat nuorisotoiminnan järjestäminen, nuorisotilojen tarjoaminen nuorten toimintaan, nuorten osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen, nuorten elämänhallinnan tukeminen yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa sekä nuorisjärjestöjen toiminnan tukeminen. Toimintamuotoja ovat nuorisotoiminta, nuorten osallisuus (mm. nuorisovaltuusto, nuorisohallitus, talotoimikunnat, lasten ja nuorten huippukokoukset ja foorumit), erityisnuorisotyö, liikkuva nuorisotyö, jalkautuva nuorisotyö, nettinuorisotyö, tiedotus ja neuvonta, järjestöyhteistyö ja verkostoyhteistyö.

Kulttuuripalveluiden tehtävät määritellään kuntien kulttuuritoimintalaissa (166/2019). Kunnan tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, luoda edellytyksiä taiteelliselle työlle ja toiminnalle, edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteellisen taide- ja kulttuurikasvatukseen, edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa, edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa, edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Vastuualueen toiminnan ja talouden olennaiset muutokset vuonna 2024

Liikunta- ja nuorisopalveluiden osalta lasten- ja nuorten kesätoimintaa sekä aikuisten ryhmätoimintaa (mm. vesiliikuntaryhmät) karsittiin resurssien vähentyessä. Investoinnit toteutuvat suunnitellusti. Nuorten työpaja Rotvallin toiminta jatkui. Liikuntaneuvonnan yksilö- ja ryhmätoiminnan asiakasmäärät nousivat. Toimintakauden aikana luovuttiin useista vuokratiloista.

Kulttuuripalvelut järjesti tapahtumia ja näyttelyitä suunnitelman mukaisesti ja oli mukana Operaatio Pirkanmaa -hankkeessa. Yhdistyksille myönnettiin avustuksia ja yksityishenkilöille kulttuurin ja taiteen apurahoja. Taidekokoelmaan hankittiin kolme uutta teosta perintövaroilla. Lisäksi kokoelma karttui lahjoituksin. Toimintakauden aikana luovuttiin kolmesta vuokratilasta.

Kirjasto- ja tietopalveluiden vuosi sujui suunnitellusti. Uusina toimintoina alkoivat kirjastoauton kesäkiertue ja Kiikan kirjaston aukiolo sunnuntaisin paikallisten toimijoiden voimin. Lisäksi otettiin käyttöön valtakunnallinen e-kirjasto.

Sastamalan Opisto sopeutti toimintaansa käyttötaloussuunnitelman mukaisesti vähentämällä opetustuntien määrää 2000 tunnilla ja tehostamalla tilojen käyttöä. Kurssimaksuja korotettiin 10 %. Työllisyydenhoitoa edistettiin Jatkuvan oppimisen

palvelukeskuksen rahoittamalla hankkeella, jolla tavoitettiin Sastamalassa heikossa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä. Syksyllä 2024 aloitettiin kotoutumiskoulutus 20 opiskelijalle.

Musiikkiopisto korotti asiakasmaksujaan n 9%. Konsertteja järjestettiin vuoden 2024 aikana yhteensä 22. Pilottikokeilua musiikkileikkikoulutoiminnasta jatkettiin. Soitinesittelyjä toteutettiin peruskouluissa.

Tuloskortti / Valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen valinta	Vastuualueen kaupunkistrategias ta johdettu tavoite	Sitova tavoitetaso	Mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Kuntalaisten hyvän mielenterveyden edistäminen ja elintapoihin vaikuttaminen	Nuorten kannustaminen normaalipainossa pysymiseen. Luodaan nuorten tuki-, tieto-, koulutus- ja hyvinvointipalveluiden kesken yhteistyömalli. Pienituloisten eläkeläisten osallistumisen lisääntyminen opiston toimintaan	Koulu PT-palvelun (liikunta ja hyvinvointiohjaus) asiakasmäärät. Tavoite 15 eri asiakasta/vuosi Toteutuu/ei toteudu Pienituloisten eläkeläisten aktiivimaksujen määrä opiston toiminnassa on lisääntynyt, vrt. Kevät 2024-syksy 2024	Koulu PT-palvelussa oli 22 asiakasta. Kaikkiaan koulu PT-palvelun asiakasmäärä oli 1094. Toteutuu: Nuorten palvelu- ja ohjausverkoston Nupaven toiminta on vakiintunut. Ei toteudu	Toteutuu osittain
Elinvoimaa työstä ja yrittäjyydestä	Työllisyyttä edistävien koulutusten kehittäminen ja palveluiden järjestäminen	Toteutetaan koulutusta työllisyyttä edistävien osaamistarpeiden parantamiseksi Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten väheneminen ja työpajatoiminnassa olleiden nuorten toimintakyvyn ja arjenhallinnan paraneminen	Koulutukseen osallistujien määrä/vuosi väh.50 Työpajaan ohjautuneiden nuorten (tavoite 15 nuorta/vuosi) ja jatko-ohjausten määrä (par-tilastointi)	Sastamalan Opiston Jotpa-hankkeen työllisyyttä edistäviin osaamispalveluihin osallistui 26 henkilöä (netto) ja 67 kurssilaista. Opintopisteitä Sastamalan koulutuksissa suoritettiin yhteensä 40. Avoimen yliopiston koulutuksiin osallistui 27 henkilöä. Työpajan ryhmävalmennuksessa yli 15 nuorta. Osa valmennettavista suoritti työpajassa peruskoulun loppuun, osa-ohjautui jatko-opiskelemaan 2.asteelle ja osa jatkaa ryhmävalmennuksessa.	Toteutunut
Osaamista tulevaisuuden tekijöille	Lasten ja nuorten lukutaitojen edistäminen	Kirjaston ja perusopetuksen yhteistyösuunnitelmaa (eri vuosiluokille sovitut toteutettavat	Kirjavinkkausten ja kirjastonkäytön opastuskertojen	Kirjavinkkausten ja kirjastonkäytönopetusta peruskoululle 68 kpl, 1241 osallistujaa	Toteutunut

		yhteistyömuodot, esim. kirjavinkkaus ja kirjastonkäytön opetus) noudatetaan.	määrä/osallistujien määrä		
Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen	Sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyden tietoisuuden lisääminen.	Sastamalan asenneilmapiiri on erilaisuutta kunnioittava ja elämänlaatu- ja palveluiden tilat ovat turvalliset ja avoimet kaikille.	Laaditaan ja otetaan käyttöön tasa-arvoisen, yhdenvertaisen ja turvallisen tilan periaatteet, joiden mukaan kaikki kokevat olonsa tervetulleeksi ja kunnioitetuksi omana itsenään. Toteutuu/Ei toteudu	Kaupungin tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksytään vuoden 2025 aikana. Suunnitelma tulee sisältämään turvallisen tilan periaatteet, joita Elämänlaatu- ja palvelut on osaltaan vuoden 2024 aikana valmistellut.	Toteutuu osittain

Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)

Mittari	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Asiakaskäynnit	727 610	1 035 263	760 000	1 025 000
Järjestöavustusten määrä, euroa/asukas	7,9	9,18	8,0	10,38
Opistojen opetustuntien määrä:	29 426	28 717	30 300	27 165
Musiikkiopisto				
Sastamalan Opisto				
Elämänlaatu palvelut; käyttötalouden nettomenot/asukas	295	313	285	312
Kirjasto- ja tietopalvelut; kokonaislainausmäärä	405 877	434 347	430 000	431 283

Tuloarviot ja määrärahat

Elämänlaatu Nettositova (1000 €)	TP2023	TA2024	TA2024 muutokset	Muutettu TA2024	Toteuma 2024	Poikkeama lopulliseen	Tot. % 2024
Sitovuustaso: toimintakate, netto*							
Toimintatuotot (+)	1 115	775		775	1 139	364	147,0 %
Valmistus omaan käyttöön (+)					0	0	0,0 %
Toimintakulut (-)	-8 502	-7 979	-50	-8 029	-8 458	- 429	105,3 %
Toimintakate, netto* (+/-)	-7 386	-7 204	-50	-7 254	-7 319	-65	100,9 %
Poistot ja arvonalentumiset (-)	- 223	- 208		- 208	- 234	-26	112,5 %
Vyörytykset ja muut laskennalliset erät (+/-)					0	0	0,0 %
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-7 610	-7 413	-50	-7 462	-7 553	-91	101,2 %

Lisätiedot

Talvi alkoi normaalia myöhemmin, mikä vaikutti liikuntapaikkojen kustannuksiin positiivisesti.

Toteutumätietojen vaikutus vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaan

Liikuntapaikkojen lukumäärän ja hoidon laadun tarkastelu palveluverkkoselvityksen yhteydessä. Lisäksi tarkastellaan liikuntapaikkahoidon sopimukset. Uusien tilojen mm. MYK vuokratilusten nousu vaikuttaa tulevina vuosina menoihin.

Kulttuuripalveluiden henkilöstöressurssista siirretään 1.1.2025 alkaen 20 %= yhden työpäivän työpanos/vko elinkeinopalveluille.